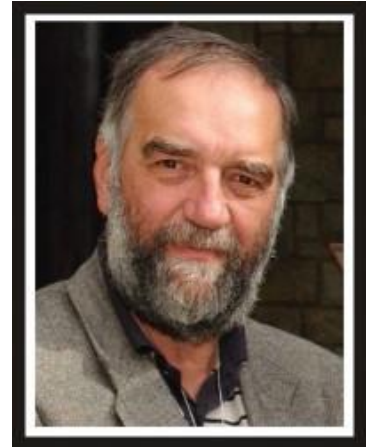

In memoriam prof Slobodan Lang

Danijela Štimac

Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Slobodana Langa doživjela sam najprije kao studentica diplomskog a zatim poslijediplomskog studija javnog zdravstva slušajući njegova osebujna predavanja, uvijek vezana uz zadanu temu tek onoliko koliko su stvari univerzalno povezane, ali uvijek aktualna, motivirajuća, poticajna za raspravu i razmišljanje, prožeta Langovim osobnim iskustvom, povijesnim činjenicama i moralnim pitanjima koja nam je kao zadaću zadavao za budućnost. Sa njegovih predavanja teško se moglo hvatati bilješke i spremati za ispite, ali Lang nas je pripremao za

ispit života, liječničke i javnozdravstvene djelatnosti koja nije struka nego poziv, kojemu se predaje živeći vrijednosti koje se zagovaraju, a što je Lang svojim životom, kroz djelotvorno znanje, pokazivao. Na opaske da su mu predavanja ne fokusirana na temu, preširoka i preapstraktna, odgovarao bi: „Šta mogu, ja se ne mogu suziti.“

Slobodan Lang bio je i meni, kao i većini nas specijalista javnog zdravstva jedan od članova ispitne komisije na specijalističkom ispitu, uz prof. Luku Kovačića i prof. Matu Ljubičića i od svega na ispitu najviše pamtim, naravno Langa. Moj osobni ispitni prevoditelj za Prof. Langa bio je prof. Mate Ljubičić, koji bi se, nakon svakog Langovog postavljenog pitanja okretao prema meni i objašnjavao: „Profesor Lang vas je želio pitati...“. Ispit je protekao izvrsno, Lang, kao i uvijek pun entuzijazma u mobilizaciji mladih snaga, a ja sretna što je sve završilo sa čvrstim uvjerenjem da ovog čudaka Langa treba u buduću zaobilaziti u širokom luku. Naravno da je to bilo nemoguće svakomu tko je stupio u službu za javno zdravstvo i moja druženja s Langom postajala su sve češća i intenzivnija. Uvijek u borbi i akciji tražio je mobilizaciju svih naročito naše generacije u borbi protiv birokratizacije javnog zdravstva a za djelotvorno znanje, djelovanje u zajednici, izravan rad s ljudima na unapređenju zdravlja i širenju dobra. Kad bi me sreo, uvijek u pripremi za neko događanje, pitao bi: „koliko ljudi mi danas možeš mobilizirati?“ ja bih vrlo optimistično odgovarala: „možda četiri, pet..“ na što bi on : „meni treba dvjesto“. I kad bih ja jedva uspijevala na njegove skupove i akcije dovući tek jednu prijateljicu uz griznju savjesti što nas dvije nismo dvjesto, on bi jednako gorljivo držao

govore i pred dvoje i pred dvjesto i pred tisuću, posvećujući se uvijek sa jednakim žarom svakome jer, kako je govorio : „svaki je čovjek jednako vrijedan“.

Intenzivnu i svakodnevnu suradnju sa Prof.Langom započela sam u vrijeme priprema za 2.hrvatski kongres preventivne medicine u Zagrebu. Prihvaćajući se rada u organizaciji kongresa bez pravog znanja o tome što me čeka, on me je, svojom nevjerojatnom intuicijom koja je graničila s proročkim darom nepogrešivo pripremao i upozoravao na događaje, ljude, prepreke i okolnosti koje će uslijediti. Predviđao je sve, zapanjujuće točno. Dopuštao je da donosimo odluke, griješimo, popravljamo, ali kad je bilo neophodno, preuzimao bi inicijativu snažno i odlučno. Kongresi koje je Slobodan Lang organizirao bili su veliki, posjećeni, međunarodni, spektakularni. Na njegov poziv svi su se odazivali: predstavnici Države, Vlade, ministarstava, crkve, veleposlanici, akademici, predstavnici civilnog društva, svi...

Neposredno pred 2. hrvatski kongres preventivne medicine, iznenada je umro moj otac za kojega sam bila iznimno vezana a koji je u velikoj mjeri bio moj životni oslonac. Prof. Lang je tada tiho i nenametljivo postao očinska figura u mom životu. Znao je kako se osjećam, o čemu trebamo razgovarati, koja pitanja želim postaviti, i prije nego bih pitanja sama postala svjesna. Kad god bih dvojila oko nečeg, kad god bih trebala savjet, utjehu ili pomoć zvala bih Langa, a on bi uvijek bio na raspolaganju, spreman za razgovor i susret. Vrlo često, baš kad bih pomislila kako bih ga trebala nazvati, zvao bi on mene, nepogrešivo odabirući trenutak kada je najpotrebniji. Sa Langom sam odlazila na mise, predavanja, razna događanja, upoznavao me sa mnogim mudrim i zanimljivim ljudima i čudno kako bi, uz toliki društveni angažman, tolike aktivnosti i sve te silne ljude koje je poznavao i s mnogima prijateljevao, uvijek imao vremena za svakoga. I zato što je imao vremena za sve nas koji smo u njemu vidjeli učitelja, vodiča i prijatelja, zato što se davao svima, Maja, njegova voljena kćer, mi se neposredno pred njegovu smrt požalila, kako su ga oni, njegova obitelj, često bili zakinuti. Prije neki dan rekla sam Maji: „Tvoj otac je bio prevelik da bi bio otac samo vama, cijeloj jednoj generaciji javno zdravstvenjaka bio je očinska figura“. Ali o svojoj obitelji uvijek je govorio s posebnom ljubavlju. Mog supruga, koji mu je radio dizajn i prijelom knjige „Pružena ruka“ prije nego li sam ga ja uopće poznavala, odgojio je na način da mi sada svakog jutra donosi kavu u krevet, baš kao što je on to svojoj voljenoj supruzi Nadi činio.

Zadnje čime me Slobodan Lang iznenadio bilo je nekih mjesec dana prije njegove smrti, kada mi je pokazivao materijale za zadnju, nedovršenu knjigu, koja je ostala Maji za dovršiti. Više od 500 stranica sjećanja na važne događaje koji su oblikovali našu stvarnost, a koju je Slobodan Lang gradio sa pedantno zabilježenim i kronološki poredanim svim datumima, osobama, sastancima, izjavama, citatima, dokumentima. Toliku preciznost, sistematičnost,

organiziranost mislim da nikad i ni kod kog nisam vidjela, a razbarušeni fantast Lang je bio zadnja osoba od koje bih to očekivala. I toj kompleksnoj osobi sastavljenoj od toliko različitih osobnosti pridodala sam još jednu. Slobodan Lang bio je humanist, liječnik, znanstvenik, političar, prorok, pripovjedač, filozof, učitelj, vođa, esejist, analitičar, kritičar, povjesničar, karizmatik, mudrac, socijalni medicinar i prije svega veliki čovjek. Meni osobno Slobodan Lang bio je duhovni vođa koji je u ogromnoj mjeri usmjerio moj profesionalni i osobni razvoj.

Slobodanu Langu ostajemo dužni organizirati Kongres o dobru, o kojem je puno govorio, kojega je namjeravao realizirati, a čiju je realizaciju svojim odlaskom prepustio nama. Kongres o dobru treba mobilizirati cjelokupnu društvenu zajednicu na ostvarenju njegove ideje djelotvornog znanja u službi dobra.

Predložio mi je također, kad završi knjigu koju nije uspio završiti, da promocija knjige bude povod započinjanju niza tribina i okruglih stolova sa temom dobra. Pozivam sve prisutne, a prije svega upravu ove institucije, da u ovoj kući započnemo s tribinama „Od zdravlja do dobra“ koje će okupiti ne samo stručnu već i cjelokupnu javnost na širenju ideje dobra koje ćemo, iz zahvalnosti Slobodanu Langu, činiti svakodnevno, u odnosu jednih prema drugima, našoj struci, zajednici u kojoj živimo i ovome narodu kojega je on tako volio.

Neka mu je vječna slava i hvala!